

**Hersengymnastiek met
Klassiek Grieks
Deel II**

**Hersengymnastiek met
Klassiek Grieks**

Deel II

Ls Coronalis

Ls Coronalis

ISBN 9789402176230

Omslagontwerp Ls Coronalis

© 2018 P en B Cornelissen, Hamont-Achel, Belgium

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher.

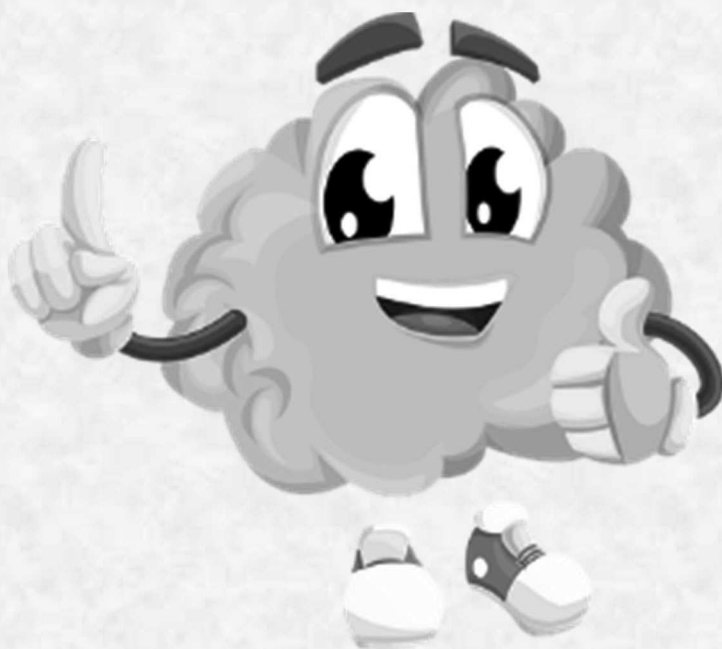
Eerste druk

Inhoud

De bijsluiter	5
Ἑπτακαιδέκατον μάθημα	6
De pseudo-sigmatische aoristus	8
Het participium aoristus	9
Het aanwijzend voornaamwoord ὄδε.....	12
De verbuiging van de bijvoeglijke naamwoorden type ἡδύς.....	12
Herodotus	14
Woordenlijst.....	15
Ἵκτωκαιδέκατον μάθημα.....	20
De passieve aoristus	21
De μι-werkwoorden	23
Het praesens historicum.....	27
De onregelmatige trappen van vergelijking van πολύς.....	27
Hybris	28
Woordenlijst.....	29
Ἐννεακαιδέκατον μάθημα.....	33
Het perfectum	35
De genitivus absolutus	37
Onregelmatige trappen van vergelijking van ὀλίγος.....	38
Het participium als aanvulling bij werkwoorden die een wijze van zijn uitdrukken.	38
De vervoeging van ἰέναι.....	38
Diogenes van Sinope	40
Woordenlijst.....	41
Ἐἰκοστὸν μάθημα.....	48

De vervoeging van ἰστάναι	50
De vervoeging van ἰέναι.....	51
De aoristus van τιθέναι, δίδοναι, ἰέναι en ἰστάναι.....	52
De vervoeging van εἰδέναι	58
Lucianus	59
Woordenlijst.....	60
Πρῶτον καὶ εἰκοστὸν μάθημα.....	68
Het participium futurum	70
Het plusquamperfectum.....	70
De optativus.....	71
De hoofdtijden van γινώσκειν	75
Lucius of de ezel.....	76
Woordenlijst.....	77
Δεύτερον καὶ εἰκοστὸν μάθημα	86
De coniunctivus	88
De hoofdtijden van βαίνειν.....	93
De verbuiging van de bijvoeglijke naamwoorden type ἀληθής	94
Het verbaaladjectief op τος.....	94
Protagoras	95
Woordenlijst.....	96
Τρίτον καὶ εἰκοστὸν μάθημα.....	101
Het futurum met ε-samentrekking.....	103
Het passieve futurum.....	104
De passieve aoristus en het passieve futurum zonder θ.....	105
Het participium als aanvulling	105

De aoristus van βούλεσθαι.....	105
Opvoeding en onderwijs in Athene	106
Woordenlijst.....	107
Uitwerkingen van de opdrachten	111
Woordenlijst.....	131

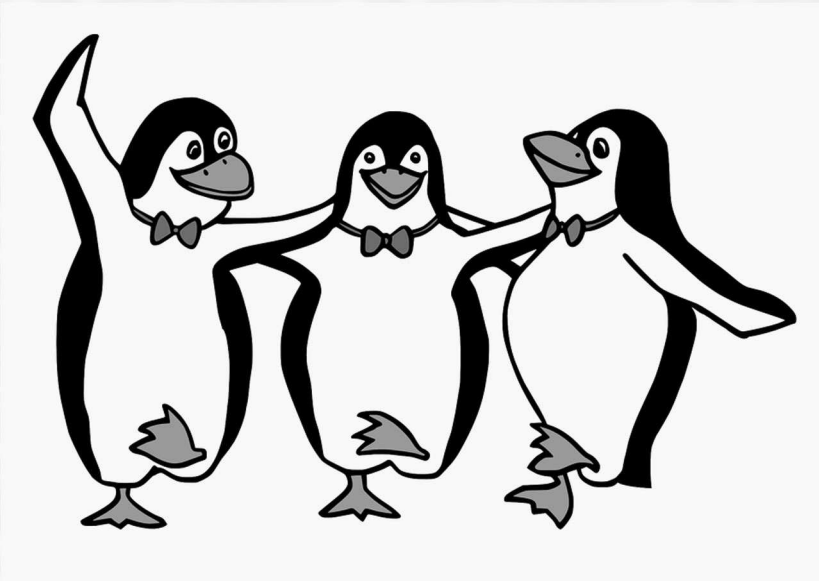

De bijsluiter

Deel II sluit naadloos aan bij deel I. We gaan op een pittige manier Grieks leren. In elke les komen er vocabularium, grammatica en culturele weetjes voorbij.

De bladspiegel en de plaatjes helpen je om de leerstof te onthouden. De oefeningen zetten je verder op pad. Probeer de Griekse zinnestelsels aan het begin van iedere les te memoriseren, doe hetzelfde met het vocabularium en de grammaticale rijtjes, maak dan de opdrachten. De uitwerkingen staan achter in het boek. Besteed ook zeker de nodige aandacht aan de culturele weetjes.

Achter in het boek vind je een woordenlijst. Voor een grammaticaal overzicht verwijzen we naar een Griekse grammatica.

1. Laten we beginnen!

Ἑπτακαιδέκατον μάθημα

De ring van Polycrates, vrij naar Herodotus, III, 39-43

Polycrates, de tiran van Samos, steunde de Perzische koning Cambyses tegen de Egyptische farao Amasis¹. Deze was vroeger met Polycrates bevriend geweest. De oorzaak van de breuk tussen Polycrates en Amasis wordt verteld in het volgende verhaal. Polycrates behaalde de ene overwinning na de andere, zijn geluk kon niet op. Het ontging Amasis niet dat Polycrates succesvol was, dit was zorgwekkend voor hem en hij schreef hem een brief:

Πολλῶ δὲ ἔτι πλείονος² αὐτῶ εὐτυχίας γενομένης³
Ἄμασις γράψας εἰς βιβλίον τάδε ἐπέστειλε εἰς Σάμον·
Ἄμασις Πολυκράτει ᾧδε λέγει· Ἡδὺ μὲν ἐστὶ
πυθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ξένον εὖ πράττοντα, ἐμοὶ
δὲ αἰ σαὶ μεγάλα εὐτυχία οὐκ ἀρέσκουσι, ἐπισταμένῳ
ὡς τὸ θεῖον ἐστὶ φθονερόν. Σὺ οὖν ἐμοὶ πειθόμενος
ποίησον πρὸς τὰς εὐτυχίας τάδε. Φροντίσας τί σοὶ ἐστὶ
πλείστου⁴ ἄξιον, τοῦτο ἀπόβαλε οὕτω ὅπως μηκέτι ἤξει
εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἀπὸ τούτου ἐνίστε πάθη ἕξεις.

Nadat hem nog veel meer geluk overkomen was, stuurde Amasis een brief naar Samos, nadat hij er het volgende in geschreven had⁵:
‘Amasis spreekt als volgt tot Polycrates. Enerzijds is het aangenaam te vernemen dat een vriend en gastvriend het goed stelt, anderzijds bevallen jouw grote successen me niet, wetende dat het goddelijke afgunstig is. Dus doe mij gehoorzaamend⁶ het volgende tegen je geluk. Nadat je bedacht hebt wat voor jou van de meeste waarde is⁷, gooi je dat weg opdat het niet meer bij de mensen komt. Vanaf dan zal je af en toe ellende hebben.’

¹ Zie p 34.

² Comparativus van πολὺς

³ Participium aoristus van γίγνεσθαι

⁴ Superlativus van πολὺς

⁵ Vrij vertaald: Schreef Amasis de volgende brief en stuurde die naar Samos.

⁶ Vrij vertaald: Gehoorzaam dus aan mij en doe het volgende tegen je geluk.

⁷ Vrij vertaald: Denk na wat voor jou de meeste waarde heeft, gooi dat weg ...

2. De ring van Polykrates

De pseudo-sigmatische aoristus

De aoristus kan op drie verschillende manieren gevormd worden. We behandelden reeds de werkwoorden met een **sigmatische aoristus** en de werkwoorden met een **thematische aoristus**.

De werkwoorden waarvan **de stam uitgaat op een μ, λ, ν en ρ** (de medeklinkers van molenaar) hebben een pseudo-sigmatische aorist, dit wil zeggen dat ze de kenletters en uitgangen van de sigmatische aoristus hebben maar de σ ontbreekt. De **verbaalstam** van deze werkwoorden wordt in de aoristus **verlengd**. Bijvoorbeeld: **στέλλειν**, ἔ**στειλα**. Je ziet geen onderscheid tussen de praesensstam en de aoristusstam bij werkwoorden die **ει, ι en υ in de praesensstam** hebben. Bijvoorbeeld: ἀποκτείνειν, ἀπέκτεινα. Hier onder vind je de aoristusvervoeging van στέλλειν actief en medium

actief	indicativus	imperativus	infinitivus
1 enk.	ἔστειλα		στειῖλαι
2 enk.	ἔστειλες	στειῖλον	
3 enk.	ἔστειλε(ν)		
1 mv.	ἔστείλαμεν		
2 mv.	ἔστείλατε	στειλάτε	
3 mv.	ἔστειλαν		

3. Ἔστειλαν.

medium	indicativus	imperativus	infinitivus
1 enk.	ἔστειλάμην		στείλασθαι
2 enk.	ἔστείλω (ασο)	στείλαι	
3 enk.	ἔστείλατο		
1 mv.	ἔστειλάμεθα		
2 mv.	ἔστείλασθε	στείλασθε	
3 mv.	ἔστείλαντο		

4. Ἄπεστειλάμην.

Het participium aoristus

Griekse werkwoorden hebben voor **iedere tijdstam een participium**, een deelwoord. Het participium is een vorm van het werkwoord die zich gedraagt als **bijvoeglijk naamwoord**, het past zich aan in naamval, geslacht en getal aan het zelfstandig naamwoord waar het bijhoort.

Het participium aoristus actief van de sigmatische aoristus, het **type λύειν**, wordt als volgt gevormd en verbogen⁸:

⁸ Let op de gelijkenis met πᾶς.

enkelvoud	mannelijk	vrouwelijk	onzijdig
nominativus	λύσας	λύσασα	λύσαν
genitivus	λύσαντος	λυσάσης	λύσαντος
dativus	λύσαντι	λυσάση	λύσαντι
accusativus	λύσαντα	λύσασαν	λύσαν
meervoud			
nominativus	λύσαντες	λύσασαι	λύσαντα
genitivus	λύσάντων	λυσασῶν	λύσάντων
dativus	λύσασι(ν)	λυσάσαις	λύσασι(ν)
accusativus	λύσαντας	λυσάσας	λύσαντα

Het participium aoristus van **de werkwoorden met een stam op een α, ε en ο** wordt op dezelfde manier gevormd en verbogen. De stamklinker wordt verlengd voor de σ⁹.

τιμάειν, τίμησας, τιμήσασα, τίμησαν

ποιέειν, ποιήσας, ποιήσασα, ποιήσαν

δηλόειν, δήλωσας, δηλώσασα, δήλωσαν

Het participium aoristus actief van de thematische aoristus, het **type λείπειν** wordt als volgt gevormd en verbogen¹⁰:

λείπειν, λιπών, λιποῦσα, λιπόν

Het participium aoristus actief van de pseudo-sigmatische aoristus, het **type στέλλειν** wordt als volgt gevormd en verbogen¹¹:

στέλλειν, στείλας, στείλασα, στείλαν

⁹ Enkel de nominativus enkelvoud van de drie genera wordt gegeven aangezien de rest van de verbuiging gemakkelijk te vormen is.

¹⁰ Enkel de nominativus enkelvoud van de drie genera wordt gegeven aangezien de rest van de verbuiging gemakkelijk te vormen is.

¹¹ Enkel de nominativus enkelvoud van de drie genera wordt gegeven aangezien de rest van de verbuiging gemakkelijk te vormen is.

Het mediale participium aoristus eindigt op μένος, η, ον.

- λυσάμενος, η, ον
- τιμησάμενος, η, ον
- ποιησάμενος, η, ον
- δηλωσάμενος, η, ον
- λιπόμενος, η, ον
- στειλάμενος, η, ον

Tijdsverhouding van de participia

De participia van het praesens en de aoristus drukken een bepaalde **tijdsverhouding uit ten opzichte van het werkwoord van de hoofdzin.**

Participium praesens gelijktijdig

Het participium praesens geeft een handeling weer die op hetzelfde moment plaatsvindt als de handeling van het hoofdwerkwoord. Dit noemen we gelijktijdig. Bijvoorbeeld: Σὺ οὔν ἐμοὶ πειθόμενος ποίησον πρὸς τὰς εὐτυχίας τάδε. Doe dan naar mij luisterend het volgende tegen je geluk. *Luisteren naar* en *doen* vinden op hetzelfde ogenblik plaats.

Participium aoristus voortijdig

Het participium aoristus drukt meestal uit dat de handeling is afgesloten, dus eerder heeft plaatsgevonden dan de handeling van het hoofdwerkwoord. Bijvoorbeeld: Ἄμασις γράψας εἰς βιβλίον τάδε ἐπέστειλε εἰς Σάμον. Nadat Amasis het volgende in een brief geschreven had, stuurde hij (die) naar Samos. *Schrijven* heeft eerder plaatsgevonden dan *sturen*.

5.

Het aanwijzend voornaamwoord ὅδε

Het aanwijzend voornaamwoord ὅδε is het aanwijzend voornaamwoord van de **eerste persoon**. Het betekent deze, dit bij mij..

In een tekst verwijst ὅδε vaak naar hetgene **wat gaat komen**.

Hier onder vind je de verbuiging¹²:

enkelvoud	mannelijk	vrouwelijk	onzijdig
nominativus	ὅδε	ἥδε	τόδε
genitivus	τοῦδε	τῆσδε	τοῦδε
dativus	τῶδε	τῆδε	τῶδε
accusativus	τόνδε	τήνδε	τόδε
meervoud			
nominativus	οἶδε	αἶδε	τάδε
genitivus	τῶνδε	τῶνδε	τῶνδε
dativus	τοῖσδε	ταῖσδε	τοῖσδε
accusativus	τούσδε	τάσδε	τάδε

De verbuiging van de bijvoeglijke naamwoorden type ἡδύς

De bijvoeglijke naamwoorden van het type ἡδύς worden net zoals het bijvoeglijk naamwoord πᾶς in het mannelijk en in het onzijdig verbogen zoals de zelfstandige naamwoorden van de derde groep, in het vrouwelijk volgen zij de verbuiging van de zelfstandige naamwoorden van de eerste groep type βασιλεία.

enkelvoud	mannelijk	vrouwelijk	onzijdig
nominativus	ἡδύς	ἡδεῖα	ἡδύ
genitivus	ἡδέος	ἡδείας	ἡδέος
dativus	ἡδεῖ	ἡδεία	ἡδεῖ
accusativus	ἡδύν	ἡδεῖαν	ἡδύ
meervoud			
nominativus	mannelijk	vrouwelijk	onzijdig
	ἡδεῖς	ἡδεῖαι	ἡδέα

¹² Let op de gelijkenis met het lidwoord.

genitivus	ἡδέων	ἡδειῶν	ἡδέων
dativus	ἡδέσι(v)	ἡδείαις	ἡδέσι(v)
accusativus	ἡδεῖς	ἡδείας	ἡδέα

6. Πάντα ἡδέα ἐστίν.